

Algemeen gebruik Deel 1 van 'Erasmus voor de klas' in groep 8 van het basisonderwijs en onderbouw middelbaar onderwijs

De leerlingen kunnen het werkboek zelfstandig lezen en de inhoudelijke en kennisvragen beantwoorden. Hiermee maakt de leerling van dit werkboek een persoonlijk document. Door het beantwoorden van de inhoudelijke geactualiseerde vragen ontwikkelen de leerlingen actief en zelfstandig hun eigen levensbeschouwelijke inzicht.

Leerdoelen

- * Het kennis nemen van het leven en denken van Erasmus.
- * Het door middel van zelfonderzoek beantwoorden van inhoudelijke vragen die een verband leggen tussen situaties in het leven van Erasmus en het leven van de leerling.
- * Het leren formuleren en motiveren van de eigen mening en openstaan voor en kennis nemen van andere meningen.
- * In staat zijn de eigen mening bij te stellen, op basis van nieuwe inzichten.
- * Kennis nemen van onderdelen van de universele verklaring van de rechten van de mens.
- * Het ontwikkelen van een morele levenshouding, waarbij verdraagzaamheid en verantwoordelijkheid door de leerling als belangrijke waarden gezien worden.

In de les kan het werkboek per hoofdstuk besproken worden. De verschillende antwoorden op de inhoudelijke vragen nodigen ook uit tot een dialoog in de groep, waarbij de leerling kennis neemt van andere meningen. In dialoog met de medeleerlingen kan de leerling zijn of haar eigen standpunten onderzoeken, verduidelijken, beargumenteren of wijzigen. U vindt op deze website voor de docent een aantal adviezen en suggesties voor het houden van een dialoog in de groep.

Elders op deze website staat een "Handleiding voor de dialoog in de klas".

Daar vindt u (groeps)opdrachten passend bij de thema's. Het zo verkregen materiaal leent zich goed voor een kleine tentoonstelling in de klas of de school. Aan het eind van deze handleiding vindt u een overzicht van de literatuur die gebruikt is bij de samenstelling van het Erasmus Werkschrift en van deze handleiding, alsmede een overzicht van niet-gebruikte, maar aanbevolen, recente literatuur.

Handleiding voor de groepsopdrachten 'Erasmus voor de klas' Deel 1 en 2

Groepsopdrachten bij deel 1

- 1 Het spelen van een middeleeuws kinderspel
Gericht op "Samenwerken"
- 2 Het maken van spotgedichten
Gericht op "Taalvaardigheid"
- 3 Het schrijven van een samenspraak
Gericht op "Taalvaardigheid" en "Het deelnemen aan een rollenspel"
- 4 Het brievenproject
 - 4a Gericht op "Het leren maken van onderscheid tussen feiten en meningen"
 - 4b Gericht op "Het ervaren van openheid versus privacy"
- 5 Het werken met geheimschrift
Gericht op "Samenwerken en logica"
- 6 Monnikenwerk
Gericht op "Kalligraferen en het leren van schoonschrift"

7 Het drukken met stempels en het illustreren met lino'sneden
Gericht op "Creativiteit, samenwerken en handvaardigheid"

Groepsopdrachten bij deel 2

8 Complimentenbal
Gericht op "Sociale vaardigheid"

9 De schrijfcarrousel
Gericht op "Sociale vaardigheid"

10 Mensenrechten
10a Gericht op "Het kennismaken met het begrip Mensenrechten"
10b Gericht op "Het leren vertalen van Mensenrechten naar een concrete situatie"

11 Utopia
Deze opdracht 18 wordt al in het werkboek zelf omschreven.

Uitwerking groepsopdrachten Erasmus voor de klas deel 1

1 Speel zelf een middeleeuws spel!

Opdracht bij vraag 4 van het werkschrift:
"Kijk naar de kinderen op het schilderij. Sommige spelletjes die je daar ziet, spelen kinderen nu nog. Kun je er een paar opnoemen?"

De leerlingen kunnen een middeleeuws spel spelen dat ook op het schilderij te zien is: het **Bikkelen**. Er worden door de leerlingen of de leerkracht groepjes gemaakt, ieder groepje krijgt een blad met de spelregels en kan gaan oefenen.

Leerdoelen:

- De relatie met de kindertijd van Erasmus wordt versterkt.
- In de nabespreking kan bewustwording ontstaan ten aanzien van groepsrollen en groeps sfeer.



De spelregels van het 'bikkelen', een spel uit de tijd van Erasmus.
Je begint met 'enen'. Gooi de vijf bikkels op de grond. Dan gooi je er één in de lucht, die noem je de boer, je pakt snel één van de bikkels van de grond en vangt daarna de opgegooide bikkel in dezelfde hand op. Je legt de opgeraapte bikkel in je andere hand, gooit de boer op en probeert weer een andere bikkel van de grond te pakken vóór je de boer vangt; dit gaat zo door tot alle vier de bikkels zijn opgeraapt.
Laat je een bikkel vallen of vang je de boer niet, dan is je beurt voorbij en moet je bij de volgende beurt opnieuw 'enen' maken voordat je aan een volgend level mag beginnen. In het volgende level komen de 'tweeën' aan de beurt; nu moet je proberen twee bikkels op te rapen vóór je de boer opvangt; daarna 'drieën', waarbij je er drie moet oprapen en tenslotte 'vieren', waarbij alle bikkels moeten worden opgeraapt, vóór je de boer weer opvangt.

Benodigdheden voor het Bikkelen :

- De 'bikkels', hiervoor kunnen bijvoorbeeld kleine siersteentjes van marmer gebruikt worden, te koop o.m. bij tuincentra, Blokker en Marskramer. Per groepje zijn er vijf 'bikkels' nodig.
- Kopieën van de spelregels.

Werkwijze:

Het spel kan gespeeld worden in groepjes van drie of vier zodat de wachttijd niet te lang wordt. Er kan een competitie gevormd worden door van ieder groepje de winnaars tegen elkaar uit te laten komen, aangemoedigd door 'hun' groepje, tot er een eindwinnaar is.

Afsluitende activiteit:

Het in de groep bespreken van het spel en meer specifiek van de rollen die de leerlingen hadden. Waren er leiders, hielpen de leerlingen elkaar? Hoe was de sfeer in de groep, gericht op presteren of op plezier hebben? Waren de leerlingen onderling bemoedigend of kritisch?

Voor de tentoonstelling kunnen er foto's van het spelen gemaakt worden, aangevuld met de spelregels en een verslag door de groepjes. In dit verslag ook weer aandacht voor samenwerking en de sfeer in de groep.

2 Schrijf zelf eens een spotgedicht

Opdracht bij vraag 21 van het werkschrift:

"Probeer ook eens samen een gedicht te maken waarin je iets bespot bijvoorbeeld voetbal, mode, mobieltjes, gamen. Let op geen andere mensen! Zet de spotgedichten van jullie klas op een weblog, op de school website of hang ze in de klas.

Leerdoelen:

- Het vergroten van taalvaardigheid
- Onderzoek van het gebruik van humor: wat is grappig en wanneer wordt het kwetsend? Dit verschil wordt door leerlingen onderling vaak heel anders ervaren.

Benodigdheden:

Pen en papier.

Werkwijze:

Het is de bedoeling dat het grappige gedichten worden, niet dat andere leerlingen belachelijk gemaakt worden. Leerlingen lezen het aan elkaar voor, de leerkracht bewaakt dat dit gebeurt in een positieve sfeer. Het bespreken van het gebruik van humor in de omgang met elkaar kan hierbij ook onderwerp zijn. De leerkracht kan een link leggen met het verschil tussen pesten en plagen. Afgezien van de individuele verschillen kent de groep ten aanzien van humor ook een groepsnorm. Zo kan een groep zeer harde humor als norm hanteren, waar anderen 'maar tegen moeten kunnen'. De resultaten kunnen tentoongesteld worden.

Een spotgedicht kan eventueel ook als 'rap' uitgevoerd worden.

3 Een samenspraak schrijven net als Erasmus

Opdracht bij vraag 24 van het werkschrift:

"Schrijf net als Erasmus ook eens een verhaaltje in de vorm van een gesprek. Je kunt dit doen in groepjes van twee of drie kinderen. Kies allemaal een 'personage', bijvoorbeeld een rechter of een hangjongere. Schrijf om de beurt op wat 'jouw personage' vindt en geef het papier dan door aan de volgende. Zorg dat het op een echt gesprek lijkt. Geef ze een eigen mening en laat iemand eens van mening veranderen door wat de ander zegt."

Leerdoelen:

- Het vergroten van taalvaardigheid
- Empathie: het zich verplaatsen in een ander
- 'Rol nemen': de leerling moet 'in de huid' van het personage kruipen.

Benodigdheden:

Pen en papier.

Werkwijze:

De leerlingen werken in groepjes van twee of drie. Als aanleiding voor het 'gesprek' kan gebruik worden gemaakt van actuele gebeurtenissen. Laat ze het gesprek ook duidelijk

situëren, bijvoorbeeld in een park, de rechtszaal, thuis aan tafel, etc. Leerlingen kiezen een 'personage', bijvoorbeeld een rechter, een hangjongere of een moeder. Het gesprek moet realistisch zijn, zowel qua inhoud als taalgebruik en de 'personages' moeten een duidelijke mening hebben.

Het papier wordt na iedere schrijfbeurt doorgegeven, de volgende schrijver moet eerst lezen wat de anderen geschreven hebben en daarop reageren. Bij deze activiteit moet het stil zijn in de klas. Het is niet de bedoeling dat tijdens het schrijven onderling overlegd wordt.

Stel een minimum vast, bijvoorbeeld iedere leerling schrijft zes zinnen. Als een groepje klaar is blijft het stil tot iedereen klaar is.

Afsluitende activiteit:

Leerlingen lezen de samenspraak voor of spelen hun samenspraak als een toneelstukje. De samenspraken kunnen op de website van de school komen of een plaats op de Erasmus tentoonstelling krijgen.

4 Brieven schrijven

Opdracht bij vraag 25 van het werkschrift:

"Brieven schrijven was in die tijd de enige manier waarop mensen met contact elkaar konden houden. 'Communiceren' zou je nu zeggen. Hoe communiceer jij nu? Bellen, msn-en, sms-en, mailen, chatten? Wat doe jij het liefst en waarom en waarover gaat het dan?"

Het brievenproject bestaat uit twee delen, a en b, die onafhankelijk of samen gebruikt kunnen worden. Het eerste deel bestaat uit drie brieven, het tweede deel uit twee brieven.

4a Brievenproject 1

Leerdoelen:

- Het vergroten van taalvaardigheid.
- Het ervaren van het verschil tussen feiten en meningen.
- Het voeren van een dialoog, verwoorden en beargumenteren van de eigen mening, en ingaan op die van de ander.

Benodigdheden:

Pen, papier en enveloppen.

Werkwijze:

Leerlingen krijgen allemaal een penvriend(in) uit een (parallel) klas van de eigen of van een andere school. Een andere school heeft als voordeel dat de kinderen elkaar niet kennen en dus onbevooroordeeld zullen lezen en schrijven.

Leerkrachten kunnen bij een nabijgelegen school voor postbode spelen door het pak brieven een paar maal heen en weer te brengen.

Opdracht 1e brief:

In deze brief vertel je dingen over jezelf, hoe zie je eruit, van welke muziek houd je, wat zijn je hobby's, huisdieren, iets over je gezin, enz.

Deze brief gaat over feiten.

Opdracht 2e brief:

In deze brief geef jij je eigen mening over deze vragen: "Rijk en arm, mooi of lelijk, is iedereen evenveel waard? Moeten armen proberen rijker te worden of moeten rijken de armen helpen? Als mensen vinden dat je er lelijk uitziet, moet je dan veranderen of moet iedereen je maar nemen zoals je bent?"

Deze brief gaat over meningen.

Opdracht 3e brief:

Reageer op elkaars tweede brief.

Vertel of je het met de schrijver (m/v) van de brief eens bent of juist helemaal niet.

Reageer op elkaars standpunten en ideeën. Ging je anders over dingen denken door de

brief die je gelezen hebt?

4b Brievenproject 2

Ook hierbij vindt er uitwisseling van de brieven met een andere groep plaats, maar de werkwijze / opdracht verschilt.

Werkwijze:

Schrijf een brief waarin je over jezelf vertelt, probeer zo volledig mogelijk te zijn. Vertel over je thuissituatie, waar je goed en slecht in bent, je hobby's, waar je van houdt, waar je bang voor bent.

Opdracht 1e brief:

De eerste keer schrijf je een brief die iedereen mag lezen, net als in de tijd van Erasmus. Als je hem klaar hebt leg je hem op de middentafel, zodat iedereen hem kan lezen. Zelf kun je dan ook de andere brieven lezen. Daarna worden de brieven verstuurd.

Opdracht 2e brief:

De tweede keer schrijf je een brief die de klas niet mag lezen, die je dus direct dichtplakt als hij klaar is.

Vragen bij de nabespreking:

Wat zijn de grootste verschillen tussen je twee brieven? Wat voor gevoel geeft het als iedereen je brief kan lezen? Op welke brief heb je meer je best gedaan? Op welke manier? Heb je hem mooier geschreven, persoonlijker, grappiger, interessanter? In welke brief kon je het meeste over jezelf vertellen?

Leerdoelen:

- Door zich te presenteren aan een onbekende kan de leerling zich bewust worden van het 'zelfbeeld': wie ben ik?
- Het ervaren van openheid versus privacy. De leerling ervaart zijn/haar grenzen. Wat mag iedereen van je weten en welke dingen houd je liever voor jezelf. Deze grenzen zijn niet bij ieder kind hetzelfde, deze verschillen moeten gerespecteerd worden.

5 Ontwerp je eigen geheimschrift

Stukje uit het werkschrift:

"Als je vroeger iemand toch een belangrijke brief wilde schrijven die anderen niet mochten lezen, kon je dat doen in geheimschrift. Ook Erasmus doet dat. Hij schrijft twee brieven, één in een code en een andere met de sleutel voor die code. Deze twee brieven stuurt hij met twee verschillende mensen mee."

Leerdoelen:

- Leerlingen leren het hanteren van een code om taal te 'versleutelen'.
- Door net als Erasmus een brief in geheimschrift te schrijven, ervaren de kinderen een relatie met zijn leven.

Werkwijze:

Deze opdracht vereist wel wat denkwerk. Leerlingen kunnen in kleine groepjes werken en elkaar helpen. Na afloop kunnen zij elkaars briefjes lezen, de rest van de klas niet, de leerkracht ook niet.

Dat vinden ze meestal prachtig!

Opdracht:

Jij kunt ook een brief in geheimschrift te schrijven, net als Erasmus.

Eerst bedenk je een code. Bijvoorbeeld door in plaats van letters cijfers gebruiken, A = 1, B = 2 enz.

Als je het echt moeilijk wilt maken kun je ergens anders in het alfabet beginnen te nummeren, bijvoorbeeld

J = 1, K = 2, L = 3, en je nummert door tot je weer bij de J bent. J = 1 is dan je geheime sleutel om het geheimschrift te kunnen ontcijferen. Iemand die dat niet weet kan je brief niet lezen. Of bedenk zelf een eigen 'sleutel'.

6 Monnikenwerk (Opdracht bij hoofdstuk 6)

In de vroege Middeleeuwen waren er alleen nog handgeschreven boeken. Om een boek te bekijken moest je soms verre reizen maken, er waren van elk boek maar heel weinig exemplaren. Als ze er meer van wilden hebben werd het boek door monniken helemaal overgeschreven en vaak ook nog prachtig versierd. Vooral van de hoofdletters werden echte kunstwerkjes gemaakt. Het overschrijven van een dik boek was soms wel jaren werk. Leerlingen kunnen het nu zelf eens proberen.

Benodigheden:

Kalligrafeerpennen, voorbeeldboekje, potloden om het schoonschrift te oefenen, kladpapier en mooi papier.

Werkwijze:

Leerlingen kunnen het schoonschrift en het gebruik van kalligrafeerpennen eerst oefenen door het overtrekken van kopieën uit een voorbeeldboekje. Daarna kunnen zij een spreekwoord of hun naam op een smalle strook (mooi) papier schrijven. De hoofdletters kunnen extra mooi versierd worden zoals ook in de tijd van Erasmus gebeurde. Deze strook kan aan de achterkant worden verstevigd met dun karton en na de tentoonstelling als bladwijzer gebruikt worden.

Leerdoelen:

- Het ervaren van de esthetische waarde van oude handschriften.
- Het op creatieve wijze oefenen van schrijf- en tekenvaardigheid, met mogelijke verbetering van het eigen handschrift.



Aanvullende opdracht:

Tegenwoordig kennen we een andere vorm van sierletters maken en versieren: de graffiti.

Schrijf je naam of tekst nu eens op deze wijze. Is het kalligraferen en graffiti maken heel anders of vind je dat het wel op elkaar lijkt?



7 De boekdrukkunst en de adagia.

Leerdoelen:

- Het verbeteren van de taalvaardigheid
- Leerlingen inventariseren de spreekwoorden die zij kennen en bespreken de betekenis ervan.
- Leerlingen ontwerpen een blad met tekst en illustraties en werken samen aan de realisatie ervan.
- Leren kennen en gebruiken van eenvoudige drukprocedés.

Benodigdheden voor het drukken van teksten:

Stevig, eventueel gekleurd papier, letterstempeldozen, inktkussens en inkt.

Benodigdheden voor het drukken van illustraties:

Stevig, eventueel gekleurd papier, linoleum en gutsjes, verf en rollers.

Werkwijze:

De leerlingen bespreken in de grote groep eerst hun antwoorden op vraag 33 van het werkschrift: "Sommige spreekwoorden bestaan nu nog. Welke spreekwoorden ken jij, noem er eens drie, wat betekenen ze volgens jou?"

Mogelijk zijn er ook leerlingen die spreekwoorden uit andere culturen kunnen inbrengen. Laat de leerlingen de betekenis van een spreekwoord illustreren met een eigen voorbeeld. Aan de hand van deze voorbeelden kan er een tekening worden gemaakt om straks als lino-snede uit te werken. Hierna kiezen de leerlingen het spreekwoord dat zij willen gaan 'drukken' en illustreren. Er kan gewerkt worden in tweetallen, voordeel is dat ze elkaar dan kunnen helpen. De leerlingen kunnen de spreekwoorden drukken en illustreren met behulp van stempels en lino-sneden. Eenvoudige stempeldozen met letters zijn in veel speelgoedzaken wel te koop. Voordat het eigenlijke drukken kan beginnen moeten er met potlood een indeling en hulplijnen op het blad worden aangebracht.

Het maken van lino-sneden kan het beste onder begeleiding een vakleerkracht handvaardigheid gebeuren. De leerling maakt een tekening op een stukje linoleum. Daarna wordt alles er om heen verwijderd met een gutsje, zodat alleen de lijnen en vlakken van de tekening overblijven. Met een roller wordt het linoleum vervolgens ingesmeerd. Het linoleum wordt dan ondersteboven op het papier gelegd, voorzichtig aangedrukt en aan de randen weer opgetild. Op het papier is nu de 1e druk zichtbaar. Waarschuwing: Als er tekst in de afbeelding gebruikt is staat die nu in spiegelbeeld op de prent.

Mocht het weken met lino-snede te veel problemen geven dan kan i.p.v. deze druktechniek eventueel ook gekozen worden voor het maken van pentekeningen met Oost-Indische inkt.

De resultaten zijn geschikt voor een expositie in school, met verwijzing naar de Adagia van Erasmus en de boekdrukkunst.

Handleiding bij de groepsopdrachten Erasmus voor de klas Deel 2.

8 Complimentenbal

Opdrachten bij vraag 19 van deel 2 van het werkschrift:

"Iets goeds zien in ieder ander, het lijkt soms of we meer letten op wat er niet goed is aan een ander. We mopperen op elkaar of maken iemand belachelijk. Hoe vaak geef jij iemand kritiek en hoe vaak geef je iemand een compliment? Wat doe je vaker? Hoe voel jij je als je een compliment krijgt?"

Leerdoelen:

- De leerlingen bewust maken van het eigen gebruik van kritiek en complimenten in de omgang met anderen.
- Leerlingen op een speelse manier laten oefenen met een positieve houding ten opzichte van anderen, als sociale vaardigheid.
- Door de nabespreking leerlingen bewust maken van de eigen emoties bij complimenten en kritiek, wat doet het met jou?

Benodigdheden:

Een kleine zachte bal.

Werkwijze:

De leerlingen zitten in een kring. De leerling gooit de bal – ondershands en rustig- naar een ander kind, tegenover hem (m/v), niet naar 'de burens'. Eerst wordt de naam genoemd: "Ik gooi de bal naar Ahmed", als Ahmed hem heeft gevangen geeft de gooier hem een compliment, bijvoorbeeld "Omdat hij goed kan keepen" of "Hij helpt mij vaak of hij maakt leuke grappen, hij is aardig, een goede vriend" enz. Bezittingen als compliment zijn uitgesloten: bijvoorbeeld "Omdat hij een X-box heeft", evenals uiterlijkheden: "Omdat hij gave Nikes heeft". Als dit goed gaat kan er gekozen worden voor een wat moeilijker variant: de jongens moeten de bal naar de meisjes gooien en omgekeerd.

Belangrijk voor de leerkracht is: heb geduld! Leerlingen moeten soms erg lang nadenken. Benadruk als leerkracht dat er van ieder kind wel iets goeds te zeggen is of je hem/haar nou mag of niet, en neem er de tijd voor. Grijp niet te snel in. Wordt de situatie echt pijnlijk laat hem dan door andere kinderen helpen, door iets in te fluisteren. De 'gooier' kan/moet dan iets kiezen.

Bij de nabespreking kunnen de antwoorden van de leerlingen op vraag 19 in het werkschrift meegenomen worden.

9 De Schrijfcarrousel

Leerdoelen:

- Oefenen met de 'ik vind-vorm', in plaats van 'jij bent-vorm', leerlingen bewust maken van het verschil hiertussen. Het tweede klinkt als een feit, maar is een mening.
- Leerlingen laten oefenen met een positieve houding ten opzichte van anderen, als sociale vaardigheid.

Benodigdheden:

Papier, pennen, kleurpotloden of stiften.

Werkwijze:

Iedere leerling zet zijn naam op een blad. Op het blad schrijft de leerling een compliment voor de eigenaar van het blad, eventueel met een kleine versiering. Daarna wordt het blad doorgegeven. De ene leerling heeft veel meer tijd nodig dan de andere. De een zal al klaar zijn als de anderen nog druk bezig zijn. Dit kan worden opgevangen door die leerling zijn bijdragen meer te laten versieren.

Bij de schrijfcarrousel is de hele groep actief betrokken. Voor een goed begrip is het nodig dat de leerkracht vooraf het geven van complimenten in de groep bespreekt. Er moeten zinnen gemaakt worden, met 'ik vind', geen 'kreten' zoals; 'goeie moppen', maar: "Ik vind dat je vaak goeie moppen vertelt". Ieder compliment mag maar één keer worden opgeschreven. Niemand wordt blij van tien keer: "Ik vind dat jij mooi kunt tekenen". Dus eerst lezen voor je iets schrijft. Om te zorgen dat niemand hoeft te wachten het blad kris-kras doorgeven. Spreek af dat niemand meer dan één blad heeft.

Het is een werkvorm die wel wat onrust met zich mee brengt, omdat er geroepen wordt: "Wie heeft Marieke's blad nog niet gehad?", "Ik moet die van Sebas nog hebben" en als de leerlingen niet aan één grote tafel kunnen werken zal er ook worden rondgelopen.

Resultaat:

Iedere leerling heeft een papier vol complimenten gekregen en heeft zelf aan iedere klasgenoot een compliment gegeven.

10 De mensenrechten

Twee activiteiten bij vraag 55 van het werkschrift over mensenrechten.

- Recht op onderwijs voor iedereen.
- Recht op een eerlijke en menselijke behandeling in het strafrecht.
- Recht op vrijheid en zelfbeschikking, geen slavernij.

'Welke mensenrechten weet jij nog meer en wat vind jij van deze rechten, heeft iedereen daar recht op? Waarom wel/niet?'

Leerdoelen:

- Kennis maken met de 'Universele rechten van de mens'.
- Leren vertalen van de mensenrechten naar een concrete situatie.

10a Het maken van een poster over één van de mensenrechten

Benodigdheden:

Papier A4-formaat, grote vellen van posterformaat, pennen, kleurpotloden of stiften.

Werkwijze:

Laat de leerlingen in groepjes van twee of drie werken. Geef ze een kopie van de 'Universele verklaring van de rechten van de mens'.

Bereid ze voor op wat 'moeilijk taalgebruik'. Laat ze één van die rechten uitkiezen die ze heel belangrijk vinden. Inventariseer dan welke er gekozen zijn. Als er een paar groepjes hetzelfde recht hebben gekozen kun je ze vragen een andere te kiezen. Daarna schrijft ieder groepje het gekozen recht goed groot en duidelijk op in hun eigen woorden. Op de poster komen verder de eigen uitleg, gedichten, voorbeelden en illustraties.

Afsluitende activiteit:

Leerlingen laten hun werk aan elkaar zien en bespreken waarom ze dit recht belangrijk vonden of ze er zelf wel eens mee te maken hebben gehad, enz.

10b Drama

Werkwijze:

Leerlingen worden in groepjes van vier of vijf kinderen verdeeld. Per groepje wordt een kopie van de 'Universele verklaring van de rechten van de mens' uitgedeeld. De groep kiest één recht uit.

Dit recht beelden ze uit door in twee kleine toneelstukjes te laten zien: zó ziet het leven van X eruit zonder dit recht, en zó met dit recht. Het 'publiek' mag raden om welk recht het gaat.

11 Utopia

Deze opdracht 18 wordt al in het werkboek zelf omschreven.

Afsluitende opdracht hierbij: laat na de presentatie van alle voorstellen de groep van elk voorstel één of meer sterke punten kiezen. Deze keuze kan gemaakt worden door -op basis van argumenten- een dialoog of debat in de klas te houden. De zo ontstane lijst kan als eindproduct van de hele groep gepresenteerd worden.